

УДК 342.951:614.2(477)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3577558>

О.Л. СІДЕЛКОВСЬКИЙ,

директор клініки "Аксімед", кандидат медичних наук, м. Київ,
Україна; e-mail: maryapetryk@ukr.net;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4139-4478>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО МЕДИЧНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

O.L. SEDELKOVSKY,

Head of "Aksimed" clinic, Ph.D. in Medicine, Kyiv, Ukraine;
e-mail: maryapetryk@ukr.net;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4139-4478>

ADMINISTRATIVE AND LEGAL PRINCIPLES OF CREATION OF THE UNIFORM MEDICAL SPACE OF UKRAINE

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Постановка проблеми. У рамках медичної реформи наразі активно обговорюється проблематика створення єдиного медичного простору. Медичний простір спрямований на функціональне об'єднання можливостей державної, комунальної, приватної та відомчої медицини задля покращення якості та доступності медичної допомоги. У сенсі пошуку шляхів створення та належного правового регулювання єдиного медичного простору важливим видається попереднє формулювання адміністративно-правових принципів, за якими буде відбуватись створення та публічне управління означеним медичним простором. Дані принципи повинні стати свого роду фундаментом побудови даного функціонального медико-правового утворення. **Метою** статті є формулювання адміністративно-правових принципів, на підставі яких забезпечуватиметься створення єдиного медичного простору України. Її новизна полягає в упорядкуванні адміністративно-правових принципів створення єдиного медичного простору України. **Методи.** Наукове осмислення проблеми сутності принципів права здійснювалось за допомогою діалектичного методу. Системно-структурний метод слугував дослідженню адміністративно-правових принципів в публічному управлінні охороною здоров'я. Упорядкування базових адміністративно-правових принципів створення єдиного медичного простору України стало можливим завдяки використанню формально-юридичного методу та методів аналізу та синтезу. **Результати.** Принципи єдиного медичного простору України не повинні суперечити більш об'ємному явищу, у парадигмі якого знаходиться єдиний медичний простір. Мова йде про публічне управління сферою охорони здоров'я громадян як організаційно-правового феномену, завдяки якому держава та інші публічно-правові інституції мають можливість впливати на суспільні відносини у сфері охорони здоров'я та здійснювати керівний вплив на їх розвиток. Іншими словами, єдиний медичний простір та його побудова – це один із елементів публічного управління сферою охорони здоров'я громадян, базові засади якого сформульовані у статті 49 Конституції України, а ключові механізми сформульовані у нормах адміністративного права та процесу. Запропоновано наступні основні адміністративно-правові принципи, на підставі яких має здійснюватись створення єдиного медичного простору України: верховенство права; законність; пріоритетність профілактичної складової; міжсекторальна взаємодія; стандартизація; забезпечення збереження медичної таємниці; діджиталізація медичного документообігу. **Висновки.** Єдиний медичний простір необхідно сприймати як явище, яке спрямоване на функціональне об'єднання можливостей державної, комунальної, приватної та відомчої медицини задля покращення якості та доступності медичної допомоги.

Ключові слова: медичне право; охорона здоров'я; публічне управління; права пацієнтів

Problem statement. Medical reform is currently actively discussing the issue of creating a single medical space. The medical space is aimed at functionally integrating the capabilities of public, communal, private and departmental medicine to improve the quality and accessibility of care. In the sense of finding ways to create and properly regulate a single medical space, it is important to pre-formulate administrative and legal principles by which the creation and public management of the designated medical space will take place. These principles should become a basis for the construction of this functional

medical and legal education. The **purpose** of the article is to formulate administrative and legal principles on the basis of which the creation of a single medical space of Ukraine will be ensured. Its novelty is to streamline the administrative and legal principles of creating a unified medical space in Ukraine. **Methods.** Scientific understanding of the problem of the essence of the principles of law was carried out using the dialectical method. The system-structural method served to study the administrative and legal principles in public health management. Streamlining the basic administrative and legal principles of creating a unified medical space in Ukraine was made possible through the use of formal and legal methods and methods of analysis and synthesis. **Results.** The principles of the unified medical space of Ukraine should not contradict the larger-scale phenomenon, in the paradigm of which there is a single medical space. It is a matter of public management of the public health sphere as an organizational and legal phenomenon, by which the state and other public-law institutions have the opportunity to influence public relations in the field of health care and to exert a leading influence on their development. In other words, a unified medical space and its construction is one of the elements of public management of the public health sphere, the basic principles of which are laid down in Article 49 of the Constitution of Ukraine, and the key mechanisms are formulated in the rules of administrative law and process. The following basic administrative and legal principles are proposed on the basis of which the creation of a single medical space of Ukraine should be carried out: the rule of law; legality; the priority of the preventive component; intersectoral interaction; standardization; securing medical secrecy; digitization of medical records. **Conclusions.** The single medical space should be seen as a phenomenon that aims at functionally integrating the capabilities of public, communal, private and departmental medicine to improve the quality and accessibility of care.

Key words: *medical law; health care; public administration; patients' rights*

Постановка проблеми

У рамках медичної реформи наразі активно обговорюється проблематика створення єдиного медичного простору. Медичний простір спрямований на функціональне об'єднання можливостей державної, комунальної, приватної та відомчої медицини задля покращення якості та доступності медичної допомоги. У сенсі пошуку шляхів створення та належного правового регулювання єдиного медичного простору важливим видається попереднє формулювання адміністративно-правових принципів, за якими буде відбуватись створення та публічне управління означеним медичним простором. Дані принципи повинні стати свого роду фундаментом побудови даного функціонального медико-правового утворення.

Слід зазначити, що наразі зустрічаються нечисленні дослідження, присвячені проблематиці правового забезпечення єдиного медичного простору. Як зазначає Р.А. Майданик, складовими єдиного медичного простору є загальнообов'язкове державне медичне страхування і системи надання медичних послуг за принципом солідарності. Принцип солідарності є європейським основоположним принципом права людини на охорону здоров'я та означає, що держава гарантує кожному однаковий обсяг загальнодоступних медичних послуг, незалежно від фактичного розміру страхового внеску [1, с.38]. В свою чергу, В.Ф. Москаленко, вважає, що створення єдиного медичного простору передбачає функціональне розмежування компетенції різних закладів охорони здоров'я на одній

території, що дозволить уникнути дублювання видів медичної допомоги в окремих населених пунктах, переважно у великих містах, де поряд із медичними закладами комунальної власності розташовані функціонально подібні державні і відомчі медичні заклади [2].

Найбільш влучним, на нашу думку, є розуміння єдиного медичного простору О.О. Грінюк, відповідно до якого серед елементів єдиного медичного простору виокремлюються забезпечення своєчасної і якісної медичної допомоги; гарантування належного рівня біобезпеки; забезпечення відповідального публічного управління системою охорони здоров'я [3, с.94].

Разом із тим, як вказують Дель Фуенте А. (Del Puente A., 2013) із співавторами, питання створення означеного єдиного медичного простору пов'язують із труднощами взаємодії між адміністрацією різних медичних установ і безпосередніми медичними працівниками, потенційною втратою професійної колегіальності і можливого порушення прав пацієнтів [4]. Такої думки дотримуються й Девід Дж. Хантер (David J. Hunter, 1997) та Філіп К. Берман (Philip C. Berman, 1997), за якими правові елементи управління громадським здоров'ям повинні враховувати, серед іншого й те, що медичні працівники та менеджери сфери охорони здоров'я мають належним чином взаємодіяти, комунікувати задля отримання позитивного результату організації надання медичної допомоги у різних медичних закладах [5]. При цьому все ж таки залишаються відкритими для дослідників базові принципи створення (а в подальшому – й функціонування) єдиного медичного простору, серед

яких головне місце займають адміністративно-правові.

Тому метою статті є формулювання адміністративно-правових принципів, на підставі яких забезпечуватиметься створення єдиного медичного простору України. Її новизна полягає в упорядкуванні адміністративно-правових принципів створення єдиного медичного простору України. Завданням статті є аналіз існуючих поглядів на принципи права; з'ясування місця та значення адміністративно-правових принципів у публічному управлінні охороною здоров'я; структурування базових адміністративно-правових принципів створення єдиного медичного простору України.

Сутність принципів права

Передусім, П.М. Рабінович зазначає, що принципи права – це керівні засади (ідеї), які визначають зміст і спрямованість правового регулювання суспільних відносин. Значення принципів права полягає у тому, що вони в стислому вигляді, концентровано відображають найсуттєвіші риси права, є його квінтесенцією, "обличчям". Види принципів права: загальнолюдські (цивілізаційні), типологічні, конкретно-історичні, галузеві, міжгалузеві [6]. Загальнолюдські принципи – це юридичні засади, ідеали, які зумовлюються певним рівнем всесвітнього розвитку цивілізації, втілюють прогресивні здобутки прав, історії людства і широко визнані в міжнародних нормативних документах. До цих принципів, зокрема, належать: захист основних прав і свобод людини; юридична рівність одноїменних суб'єктів перед державою та перед законом; верховенство закону як акта нормативного волевиявлення вищого представницького органу державної влади або прямого волевиявлення народу (референдум); взаємопов'язаність (єдність) юридичних прав і обов'язків; закріплення у нормах об'єктів, права процедурно-процесуальних механізмів здійснення та захисту суб'єктивних юридичних прав і виконання обов'язків людей та інших суб'єктів суспільного життя; здійснення правосуддя незалежними судами; застосування юридичної відповідальності тільки в разі вчинення особою винного протиправного діяння (презумпція невинуватості особи). Вочевидь, такого роду розуміння може бути використано і у сенсі пошуків принципів правового регулювання сфери охорони здоров'я громадян та адміністративно-правових принципів єдиного медичного простору України. Адже адміністративне право – похідне явище від права загалом, своєю чергою, охорона здо-

ров'я та єдиний медичний простір – похідні явища від об'єктів суспільних відносин, які можуть бути врегульовані правом.

У самому загальному виді принцип – це основна підвалина функціонування будь-якої соціальної системи (у тому числі правової), вплив якої поширюється на всі елементи цієї системи та детермінує їх характерні риси. Принципи не завжди мають нормативне закріплення, проте від того, на яких принципах заснований правовий порядок, можна визначити характер правових норм, заходів та діяльність органів, що реалізують ці норми та заходи [7, с.61]. У правовій доктрині під час визначення поняття принципів права науковці вживають такі категорії, як вихідні теоретичні положення, основні, керівні засади (ідеї), загальні нормативно-керівні положення, провідні засади, закономірність, сутність, система координат тощо. Багато категорій є однорідними. Тому принципи – це загальні, керівні (основні, головні, відправні, вихідні теоретичні, загальні нормативно-керівні, спрямовуючі) положення [8, с.40]. Варто звернути увагу, що принципи:

- не завжди мають нормативне закріплення. У цьому сенсі принципи права є певним узагальненням більш високого рівня світогляду, який враховує не лише норми чинного законодавства, але і правозастосовчу практику, правову культуру та правову свідомість суспільства, ментальність народу, його історію тощо;

- до певної міри визначають, детермінують, спрямовують правотворчу та правозастосовчу практики, визначають "правове поле" для законодавця та правозастосовувача;

- як правового явища, попри їх достатню дослідженість (а це проявляється, серед іншого, у кількості публікацій як у вітчизняній, так і зарубіжній літературі з цих питань), є достатньо широкий спектр того, що потребує наукового аналізу як з позицій сутності принципів, так і з точки зору оновлення та змін суспільного життя, появи нових суспільних відносин.

З позицій адміністративно-правового виміру нам імпонує погляд С.Г. Стеценка, за яким принципи публічного управління доцільно розділити на дві групи: загальні та спеціальні. До першої групи вченим віднесено демократизм, законність, гласність, участь громадян у державному управлінні, відповідальність держави перед людиною за свою діяльність. До другої – галузевий, міжгалузевий (функціональний), територіальний, поєднання централізації та децентралізації, поєднання єдиноначальності і колегіальності [9, с.52].

Саме такий підхід може та повинен бути використаний при пошуку шляхів відображення правових принципів охорони здоров'я та загальної системи й класифікації адміністративно-правових принципів єдиного медичного простору України.

Адміністративно-правові принципи в публічному управлінні охороною здоров'я

Зазначимо, що принципи єдиного медичного простору України не повинні суперечити більш об'ємному явищу, у парадигмі якого знаходиться єдиний медичний простір. Мова йде про публічне управління сферою охорони здоров'я громадян як організаційно-правового феномену, завдяки якому держава та інші публічно-правові інституції мають можливість впливати на суспільні відносини у сфері охорони здоров'я та здійснювати керівний вплив на їх розвиток. Іншими словами, єдиний медичний простір та його побудова – це один із елементів публічного управління сферою охорони здоров'я громадян, базові засади якого сформульовані у статті 49 Конституції України, а ключові механізми сформульовані у нормах адміністративного права та процесу.

Приміром, Н.В. Шевчук акцентує увагу, що доцільність формулювання та подальшого розгляду принципів адміністративно-правового забезпечення охорони здоров'я на регіональному рівні пояснюється такими факторами:

- системне формулювання пропозицій щодо організаційно-правових кроків, спрямованих до розумного поєднання централізації та децентралізації публічного управління медичною сферою на регіональному рівні;

- підготовка нових нормативно-правових актів суттєво полегшується за умови наявності "дороговказів" у вигляді принципів права, які визначають загальну стратегію законотворчості у цій сфері;

- захист прав пацієнтів при наданні медичної допомоги сприйматиметься як складова загальної системи захисту прав людини;

- ключові засади удосконалення системи заходів, спрямованих на покращення якості та безпеки медичної допомоги більш реально втілюватимуться у життя за умови базування на принципах права [10, с.34–35].

Як справедливо зазначає Я.М. Шатковський, значущість принципів для реалізації на практиці обов'язкового медичного страхування зумовлюється багатьма чинниками, ключові з яких такі:

- принципи здатні акцентувати увагу на проблемних місцях організації та безпосереднього

запровадження обов'язкового медичного страхування;

- пацієнти, користуючись тими чи іншими правами, які вони мають завдяки функціонуючому обов'язковому медичному страхуванню, будуть більш захищеними та впевненими в аналогічних чи більш досконалих правилах обов'язкового медичного страхування, що будуть пропонуватись відповідними державними інституціями;

- медичні працівники, які будуть залучені до надання медичної допомоги відповідно до принципів, зможуть реально відчувати залежність розміру заробітної плати від якості своєї праці [11, с.44–45].

Свою чергою, Б.О. Логвиненко стверджує, що "наше завдання полягає у тому, щоб запропонувати принципи для публічного адміністрування сферою охорони здоров'я. Вони повинні стати системоутворюючим фактором для подальших кроків, спрямованих на удосконалення управління медичною галуззю України. Цими принципами могли би стати такі:

- 1) верховенство права;
- 2) законність;
- 3) економічна обґрунтованість;
- 4) профілактична спрямованість;
- 5) загальнодоступність ресурсів медицини;
- 6) публічно-сервісна діяльність;
- 7) запровадження обов'язкового медичного

страхування [12, с.123].

Погоджуючись із такого роду постановкою питання, акцентуємо увагу, що у розрізі формування єдиного медичного простору важливим із названого видається наступне:

- по-перше, розумне поєднання централізації та децентралізації публічного управління медичною сферою, на наше переконання є однією із важливих передумов започаткування функціонування єдиного медичного простору. Адже з одного боку, такий процес нагадує централізацію (і за назвою, і за можливістю функціонального використання потужностей різних систем охорони здоров'я), проте з іншого – це абсолютно чіткі прояви децентралізації (можливість вільно конкурувати за публічні кошти, що виділяються на охорону здоров'я, питання власності медичних закладів не ставиться під сумнів та не змінюється, єдиний медичний простір формально виокремлюється на рівні держави, проте фактично реалізується на рівні окремих адміністративно-територіальних одиниць);

- по-друге, забезпечення прав пацієнтів. Це, на наше глибоке переконання, є важливим фактором у підтримку запровадження єдиного

медичного простору. Адже насправді для пацієнта суттєво розшириться можливість вибору лікувально-профілактичних закладів та конкретних медичних працівників, у яких пацієнт отримуватиме медичну допомогу;

– по-третє, запровадження обов'язкового медичного страхування. Те, про що багато років говорять в Україні як крок, який необхідно зробити, проте який ніяк не спромоглися зробити. Як видається, альтернативи обов'язковому медичному страхуванню в Україні немає. За багатьма причинами, тут лише вкажемо на ту обставину, що ідеологія коштів, які "ходять за пацієнтом" на первинній ланці надання медичної допомоги, дуже органічно вписуються у призначення обов'язкового медичного страхування, відповідно до якого кошти від фонду даного виду страхування чи страхової компанії отримує той, хто медичну допомогу реальному пацієнту реально надає.

Крім того, в контексті обов'язкового медичного страхування важливою є думка В.Ю. Стеценка, відповідно до якої страхування у сфері медичної діяльності (медичне страхування) – це сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини з приводу захисту майнових інтересів фізичних осіб при отриманні медичної допомоги у разі настання страхових випадків, визначених договором страхування або чинним законодавством за рахунок страхових грошових фондів, які формуються із страхових внесків [13, с.50–51].

Певного роду містком між проблематикою адміністративно-правового забезпечення медичної галузі та створенням єдиного медичного простору має бути напрацювання механізмів взаємодії лікувально-профілактичних закладів різної форми власності та підпорядкування: державних, приватних, комунальних, відомчих. Для їх функціонального поєднання необхідно напрацювати механізм, який дозволить з одного боку, забезпечувати права пацієнтів на якісну та доступну медичну допомогу, проте з іншого:

– міститиме економічні стимули приймати участь у функціонуванні єдиного медичного простору;

– не йтиме всупереч ідеології децентралізації, що активно пропагується у державі;

– відповідатиме правовим та іншим традиціям українського суспільства.

Раніше ми вже зазначали, що єдиний медичний простір України – це функціональне об'єднання сил і засобів державної, комунальної, приватної та відомчої медицини з метою якомо-

га повнішої реалізації прав пацієнтів на отримання доступної та якісної медичної допомоги. І, зокрема, наводили правові ознаки сутності єдиного медичного простору [14, с.113].

Відтак маємо усвідомити, що без попередньо сформульованих принципів адміністративно-правового забезпечення створити якісний єдиний медичний простір буде неможливо. Єдиний медичний простір слід розглядати як один із ключових стандартів у сфері охорони здоров'я, що передбачає забезпечення рівного доступу всіх громадян. Проте, на цей час зазначений стандарт є, швидше за все, ідеалом, аніж чинним загальнообов'язковим правилом, оскільки існує істотна різниця між рівнем та якістю надання медичної допомоги в містах та інших населених пунктах, між окремими регіонами, у загальнонаціональній і відомчій медицині, зокрема, в закладах Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Міністерства інфраструктури України тощо [15].

Слушну позицію займає С.Г. Стеценко, який стверджує, що "на часі необхідність визначення "дорожньої карти" охорони здоров'я України шляхом перш за все формулювання принципів публічного регулювання юридичного забезпечення медичної діяльності. Принципи публічного регулювання – це основні засади, закономірності, на яких здійснюється регулюючий вплив держави на сферу медичної діяльності. Від якісно сформульованих принципів багато в чому залежить подальша реалізація публічного регулювання в такій важливій галузі, якою є медицина" [16, с.24].

Структурування базових адміністративно-правових принципів створення єдиного медичного простору України

Виходячи з викладеного, пропонуємо наступні основні адміністративно-правові принципи, на підставі яких має здійснюватись створення єдиного медичного простору України:

– верховенство права (права та свободи людини є найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість дій суб'єктів владних повноважень стосовно запровадження єдиного медичного простору);

– законність (реформаторські дії мають відповідати вимогам чинного законодавства);

– пріоритетність профілактичної складової (максимальна увага запобіганню відхилень у стані здоров'я, запровадження щорічних всеохоплюючих диспансеризацій);

– міжсекторальна взаємодія (пошук та налагодження шляхів організаційної взаємодії державних, комунальних, приватних та відомчих медичних закладів);

– стандартизація (уніфіковані підходи до профілактики, діагностики, лікування, реабілітації патологічних станів у межах єдиного медичного простору);

– забезпечення збереження медичної таємниці (запобігання незаконному поширенню інформації, що є об'єктом медичної таємниці);

– діджиталізація медичного документообігу (підтримка електронного документообігу у межах єдиного медичного простору, поступова відмова від паперових носіїв медичної інформації).

В цілому, склад викладених принципів може доповнюватись у залежності від проблем, що виникають перед суспільством.

Висновки

В роботі встановлено, що:

1. Єдиний медичний простір необхідно сприймати як явище, яке спрямоване на функціональне об'єднання можливостей державної, комунальної, приватної та відомчої медицини задля покращення якості та доступності медичної допомоги.

2. Принципи в цілому до певної міри визначають, детермінують, спрямовують правотворчу та правозастосовчу практики, визначають "правове поле" для законодавця та правозастосовувача.

Вказане є важливим для розуміння теоретико-методологічного підґрунтя формулювання адміністративно-правових принципів створення єдиного медичного простору.

3. Єдиний медичний простір та його побудова – це один із елементів публічного управління сферою охорони здоров'я громадян, базові засади якого сформульовані у статті 49 Конституції України, а ключові механізми сформульовані у нормах адміністративного права та процесу. Відтак, принципи створення єдиного медичного простору мають знаходитись у парадигмі розвитку публічного управління медичною діяльністю у державі.

4. Нами запропоновано наступні адміністративно-правові принципи, на підставі яких має здійснюватись створення єдиного медичного простору України: верховенство права; законність; пріоритетність профілактичної складової; міжсекторальна взаємодія; стандартизація; забезпечення збереження медичної таємниці; діджиталізація медичного документообігу.

Конфлікт інтересів

На думку автора відсутній жодний конфлікт інтересів.

Вираз вдячності

Дослідження виконано ініціативно та не отримало будь-якого фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Майданик Р. А. Єдиний медичний простір як ключовий стандарт прав людини і юридичний виклик у сфері охорони здоров'я України. *Медичне право*. 2013. № 1. С. 33–42.
2. Москаленко В. Ф. Діяльність системи охорони здоров'я за 2000 рік: завдання щодо подальшого її розвитку та підвищення рівня здоров'я населення України (доповідь на підсумковій колегії МОЗ України 12.02.2001 р.). *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2001. № 1. С. 4–14.
3. Грін О. О. Загальне медичне право: навчальний посібник: Альбом схем. Ужгород: Вид-во "ФОП Сабов А.М.", 2017. 208 с.
4. Del Puente A., Esposito A., Lombardi V., Bova A., Zecca R., Torella R. The complex interplay between health services administration, health professionals and patients. A challenge to take up. *Recenti Prog Med*. 2013 Feb. 104(2). P. 49–53.
5. David J. Hunter, Philip C. Berman. Public health management Time for a new start? *European journal of public health*. 1997. Vol. 7. N. 3. P. 345–349.
6. Рабінович П. М. Принципи права. Юридична енциклопедія: В 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: Укр. енцикл., 1998. Т. 5: П-С. 2003. С. 128.
7. Пунда О. О. Адміністративно-правове регулювання забезпечення здійснення особистих немайнових прав: дис. ... докт. юрид. наук.: 12.00.07. Ірпінь, 2018. 200 с.
8. Старчук О. В. Щодо поняття принципів права. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 40–44, 86.
9. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: навч. посіб. К.: Атіка, 2011. 624 с.
10. Шевчук Н. В. Адміністративно-правове регулювання організації охорони здоров'я на регіональному рівні: дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.07. Київ, 2015. 200 с.
11. Шатковський Я. М. Стандартизація у системі обов'язкового медичного страхування в Україні (адміністративно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.07. Київ, 2009. 206 с.

12. Логвиненко Б. О. Публічне адміністрування сферою охорони здоров'я в Україні: теорія і практика: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2018. 440 с.
13. Стеценко В. Ю. Обов'язкове медичне страхування як крок до вирішення багатьох проблем української медицини: правові засади. *Публічне право*. 2016. № 3. С. 48–53.
14. Сіделковський О. Л. Єдиний медичний простір у парадигмі розвитку медичного права України. *Публічне право*. 2019. № 2. С. 113–119.
15. Українська медицина чекає рішучих змін : інтерв'ю з Міністром охорони здоров'я України М. Поліщук. *Урядовий кур'єр*. 29.03.2005. С. 5.
16. Стеценко С. Г. Перспективи розвитку медичного права в Україні: концептуальні засади. *Публічне право*. 2016. № 3. С. 21–26.

REFERENCES

1. Maydanyk, R. A. (2013). Yedynyy medychnyy prostir yak klyuchovyy standart prav lyudyny i yurydychnyy vyklyk u sferi okhorony zdorov'ya Ukrayiny [The Unified Medical Space as a Key Human Rights Standard and Legal Challenge in the Health Care of Ukraine]. *Medychne pravo*, (1). 33–42 (in Ukr.).
2. Moskalenko, V. F. (2001). Diyal'nist' systemy okhorony zdorov'ya za 2000 rik: zavdannya shchodo podal'shoho yiyi rozvytku ta pidvyshchennya rivnya zdorov'ya naselennya Ukrayiny (dopovid' na pidsumkoviy kolehiy MOZ Ukrayiny 12.02.2001 r.) [Activity of the health care system for 2000: the task of its further development and improvement of the level of health of the population of Ukraine (report at the final board of the Ministry of Health of Ukraine 12.02.2001)]. *Visnyk sotsial'noyi hihiyeny ta orhanizatsiyi okhorony zdorov'ya Ukrayiny*, (1). 4–14 (in Ukr.).
3. Hrin, O. O. (2017). *Zahal'ne medychne pravo: navchal'nyy posibnyk* [General medical law: a textbook]. Al'bom skhem. Uzhhorod: Vyd-vo "FOP Sabov A.M." (in Ukr.).
4. Del Puente A., Esposito A., Lombardi V., Bova A., Zecca R., Torella R. The complex interplay between health services administration, health professionals and patients. A challenge to take up. *Recenti Prog Med*. 2013 Feb. 104(2). P. 49–53.
5. David J. Hunter, Philip C. Berman. Public health management Time for a new start? *European journal of public health*. 1997. Vol. 7. N. 3. P. 345–349.
6. Rabinovych, P. M. (1998). *Pryntsypy prava* [Principles of law]. In: Shemshuchenko YU. S. et al. (Red.). *Yurydychna entsyklopediya: V 6 t. Kyiv: Ukr. entsykl., T. 5: P-S. 2003. (s. 128)* (in Ukr.).
7. Punda, O. O. (2018). *Administratyvno-pravove rehulyuvannya zabezpechennya zdiysnennya osobystykh nemaynovykh prav* [Administrative and legal regulation of securing the exercise of personal non-property rights]. Doctor's thesis (12.00.07). Irpin' (in Ukr.).
8. Starchuk, O. V. (2012). Shchodo ponyattya pryntsypiv prava [On the concept of the principles of law]. *Chasopys Kyyivs'koho universytetu prava*, (2). 40–44, 86 (in Ukr.).
9. Stetsenko, S. H. (2011). *Administratyvne pravo Ukrayiny* [Administrative law of Ukraine]. Navch. posib. Kyiv: Atika (in Ukr.).
10. Shevchuk, N. V. (2015). *Administratyvno-pravove rehulyuvannya orhanizatsiyi okhorony zdorov'ya na rehional'nomu rivni* [Administrative and legal regulation of the organization of health care at the regional level]. Candidate's thesis (12.00.07). Kyiv (in Ukr.).
11. Shatkovs'kyy, YA. M. (2009). *Standartyzatsiya u systemi obov'yazkovoho medychnoho strakhuvannya v Ukrayini (administratyvno-pravovyy aspekt)* [Standardization in the compulsory health insurance system in Ukraine (administrative-legal aspect)]. Candidate's thesis (12.00.07). Kyiv (in Ukr.).
12. Lohvynenko, B. O. (2018). *Publichne administruvannya sferoyu okhorony zdorov'ya v Ukrayini: teoriya i praktyka* [Public Health Administration in Ukraine: Theory and Practice]. Doctor's thesis (12.00.07). Kyiv (in Ukr.).
13. Stetsenko, V. YU. (2016). Obov'yazkove medychne strakhuvannya yak krok do vyrishennya bahat'okh problem ukrayins'koyi medytsyny: pravovi zasady [Compulsory health insurance as a step towards solving many problems of Ukrainian medicine: legal principles]. *Publichne pravo*, (3). 48–53 (in Ukr.).
14. Sidelkovs'kyy, O. L. (2019). Yedynyy medychnyy prostir u paradyhmi rozvytku medychnoho prava Ukrayiny [The only medical space in the paradigm of medical law development in Ukraine]. *Publichne pravo*, (2). 113–119 (in Ukr.).
15. Ukrayins'ka medytsyna chekaye rishuchykh zmin : interv'y u z Ministrom okhorony zdorov'ya Ukrayiny M. Polishchukom [Ukrainian medicine awaits decisive change: interview with Minister of Health of Ukraine M. Polishchuk]. *Uryadovyy kur'yer*. (29.03.2005). 5 (in Ukr.).

16. Stetsenko, S. H. (2016). Perspektyvy rozvytku medychnoho prava v Ukrayini: kontseptual'ni zasady [Perspectives on the development of medical law in Ukraine: conceptual frameworks]. *Publichne pravo*, (3). 21–26 (in Ukr.).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:

Форум права: 58 pp. 64–71.

Related identifiers:

10.5281/zenodo.3577558

http://forumprava.pp.ua/files/064-071-2019-5-FP-Sedelkovsky_8.pdf

http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2019_5_8.pdf

License (for files):

Creative Commons Attribution 4.0 International

Received: 05.11.2019

Accepted: 25.11.2019

Published: 26.11.2019

Cite as:

Сіделковський, О. Л. (2019). Адміністративно-правові принципи створення єдиного медичного простору України. *Форум Права*, 58(5). 64–71. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3577558>.

Sedelkovsky, O. L. (2019). Administratyvno-pravovi pryntsypy stvorennya yedynoho medychnoho prostoru Ukrayiny [Administrative and Legal Principles of Creation of the Uniform Medical Space of Ukraine]. *Forum Prava*, 58(5). 64–71. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3577558>.